

ОБЩИ УСЛОВИЯ

ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА НА КРАЙНИ ПОЛУЧАТЕЛИ ПО НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

Член 1. Общи задължения

- 1.1. Крайният получател (КП) е длъжен да изпълни поетите ангажименти съобразно договора за финансиране по НПВУ за одобрено предложение за изпълнение на инвестиция (Инвестицията), и с оглед изпълнение на предвидените в приложимите документи по процедурата за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост цели. По смисъла на настоящите общи условия „Краен получател“ включва и „Партньори“ на кандидатите за средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ).
- 1.2. Крайният получател изпълнява Инвестицията с грижата на добър стопанин, при спазване на изискванията за икономичност, ефикасност, ефективност, публичност и прозрачност, в съответствие с най-добрите практики в съответната област, с договора за финансиране по НПВУ и приложимото законодателство (национално и европейско), вкл. при спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.
- 1.3. За тази цел КП трябва да мобилизира всички необходими ресурси за пълното и точно изпълнение на Инвестицията и предвидени в описанието на Инвестицията дейности.
- 1.4. Изпълнението на инвестицията по НПВУ се осъществява от КП самостоятелно или в партньорство с други участници, идентифицирани в предложението за изпълнение на Инвестицията към одобрения ПВУ, в съответствие с договора. В случай че изпълнението на инвестицията се осъществява от КП в партньорство, Структурата за наблюдение и докладване (СНД) подписва споразумение с КП, който е отговорен за цялостното изпълнение на инвестицията. В партньорското споразумение между КП и неговите партньори се определят конкретните отговорности на всеки партньор.
- 1.5. Партньорите участват в изпълнението на Инвестицията и техните разходи са допустими и подлежат на доказване на същото основание, както и разходите, направени от КП. Основната част от Инвестицията се осъществява от КП и, ако е приложимо, от неговите партньори.
- 1.6. КП има право да сключва договори с изпълнители, ако естеството на Инвестицията изисква това. За тези случаи КП се задължава да прилага процедурите за определяне на изпълнители съгласно Закона за обществените поръчки (ЗОП) и подзаконовия нормативен акт по прилагането му – ППЗОП.

Всички указания, давани от СНД във връзка с изпълнението на договорите за финансиране на инвестиции по НПВУ, са задължителни за КП.

- 1.7. СНД не се намира в договорни отношения с партньорите или изпълнителите на КП във връзка с изпълнението на Инвестицията. Отговорен пред СНД за изпълнението на Инвестицията е единствено КП.

- 1.8. КП гарантира, че условията, приложими към него по силата на членове 1.1, 1.2, 1.6, 1.9, 1.10, 1.11а, в, е, к, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 от настоящите Общи условия, се отнасят и до неговите партньори, а условията по членове 3, 4, 5, 6, 11.7 и чл. 14 от настоящите Общи условия, до всички негови изпълнители. Той е длъжен да включи разпоредби в този смисъл в договорите, които сключва с тези лица.
- 1.9. КП се задължава да не продава, преотстъпва и/или дава под наем на трети лица дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства от договора за финансиране на инвестиция по НПВУ за период от пет години от окончателното плащане. При неизпълнение на това задължение средствата от МВУ за съответния актив се възстановяват от КП.
- 1.10. Ръководителят на КП - бюджетна организация по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на Закона за публичните финанси (ЗПФ), организира изпълнението на всички възложени отговорности на КП при спазване на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), „Указания за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор“ и „Указания за последващи оценки на изпълнението в организациите от публичния сектор“, утвърдени от министъра на финансите, включително управление на рисковете за постигане на горните цели чрез адекватно разделение на отговорностите по изпълнение на инвестиция и подходящи превантивни, разкриващи и/или коригиращи контролни дейности, които включват най-малко:
- ✓ система за двоен подпис, която не разрешава поемането на финансово задължение и извършването на плащане без подписите на ръководителя на организацията и на лицето, отговорно за счетоводните записвания;
 - ✓ правила за достъп до активите и информацията;
 - ✓ процедури за предварителен контрол за законосъобразност;
 - ✓ процедури за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори;
 - ✓ процедури за последващи оценки на изпълнението;
 - ✓ процедури за обективно, точно, пълно, достоверно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции;
 - ✓ процедури за управление на човешките ресурси;
 - ✓ процедури за спазване на лична почтеност и професионална етика.
- 1.11. В рамките на горепосочените контролни дейности КП отговаря за изпълнението на инвестицията като осъществява контрол върху изпълнителите. С оглед гарантиране на целите и адекватното управление на рисковете за постигането им, КП се задължава да:
- а Изпълнява всички изисквания на приложимото европейско и национално законодателство, на договора за финансиране на инвестицията по НПВУ, на одобрената система за управление и контрол (СУК) и оперативното споразумение, сключено между Министерство на финансите и Министерство на образованието и науката за изпълнение на Инвестиция по НПВУ;
 - б Определя екип за изпълнение на инвестицията. Ръководителят на КП отговаря за осигуряване на необходимия административен капацитет за изпълнение на инвестицията, като при поискване предоставя информация на СНД.
 - в КП – публични възложители, възлагат дейностите за изпълнение на инвестицията по реда на ЗОП и ППЗОП. КП осъществява контрол върху изпълнителите с оглед качествено и в срок изпълнение съгласно сключените договори. Тази дейност се документира и съответната одитна следа се осигурява от КП.
 - г Текущо попълва информация в информационната система на Механизма (ИСМ) относно сключени договори с изпълнители (вкл. банковата идентификация на сметка);

- разходооправдателни и платежни документи; прогноза за плащане; документи, доказващи изпълнение – сертификати, актове и др., в зависимост от спецификата на инвестицията. Информацията се актуализира в срок до 3 работни дни от възникването или получаването на данните, в т.ч. и на промени в тях.
- д Осигурява аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за вземанията и задълженията, както и съпоставимост с финансовата информация, която се посочва във финансово-техническия отчет (ФТО). Аналитична отчетност се прилага и при финансиране на допълващи дейности, извършвани в изпълнение на инвестицията със собствени средства на КП. За дейностите, изпълнявани от партньори на водещия КП, аналитичната отчетност се осигурява от партньорската организация.
- е Осигурява достъп за извършване на проверка на място на инвестицията, в т.ч. до екипа за управление на инвестицията, активите, свързани с нея, до цялата документация, включително електронни документи, които се съхраняват в организацията и са необходими за осъществяване на проверките от национални и европейски контролни и одитни органи, вкл. Европейската комисия, Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и Европейската прокуратура, както и до съхраняваните при партньора документи, ако е приложимо в сроковете по чл. 132 от Регламент 2018/1046 .
- ж Съхранява в съответствие с чл. 132 от Регламент 2018/1046 записи, документация и разходооправдателни документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането, както и записи и документи в електронен формат, в продължение на пет години след плащането на баланса (окончателно плащане) или, когато няма такова плащане, след трансакцията на последното плащане. Когато финансирането не надхвърля левовата равностойност на 60 000 EUR, този срок е три години.
- з Поддържа актуален регистър, съдържащ информация за местонахождението на оригиналните документи по проекта и отговорното лице за тяхното съхранение.
- и Като изключение от общото правило по чл. 132 от финансовия Регламент 2018/1046 за съхранение на документация, информацията и документите, отнасящи се до одити, обжалвания, съдебни спорове, искове във връзка с правни задължения или с разследвания на ОЛАФ, се съхраняват до приключването на тези одити, обжалвания, съдебни спорове, искове или разследвания. Във връзка с информация и документи, отнасящи се до разследвания на ОЛАФ, задължението за съхранение на документация за срок, различен от този по чл. 132 на финансовия Регламент 2018/1046, се прилага след уведомяването на адресата на тези разследвания.
- к Съхранява информацията и документите под формата на оригинали или заверени копия на оригиналите или на общоприети носители на информация, включително електронни версии на оригинални документи или документи, съществуващи единствено в електронен формат. При съществуващи електронни версии не се изискват оригинали, когато тези документи отговарят на приложимите правни изисквания, за да се смятат за равностойни на оригиналите и да се използват за одитни цели.
- л Предоставя чрез ИС за ПВУ (ИСУН 2020) всички доклади на одитните и контролните органи, издадени в резултат на извършени по инвестицията одитни ангажименти и проверки, както и пълна информация за предприетите корективни действия в срок до три работни дни от получаването им.
- м Със сключването на договор за финансиране на инвестиция по НПВУ поема задължение за събиране и въвеждане в ИСМ, както и да потвърждава наличието и достоверността на следните данни по чл. 22, параграф 2, буква „г“ на Регламент (ЕС) 2021/241 за създаване на МВУ: наименование на изпълнителя, включително членовете на обединението (ако изпълнителят е дружество по Закона за задълженията и договорите) и подизпълнителя, когато КП на средствата е възлагащ орган в

съответствие с правото на Съюза или с националното право в областта на обществените поръчки и собствено(и) име(на), фамилно(и) име(на) и дата на раждане на действителния(те) собственик(ци) на изпълнителя по смисъла на § 2 от допълнителните разпоредби на националния Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), въвеждащ изискването на член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета. В тази връзка при възлагането на обществени поръчки/дейности КП може да включи изискване за представяне на необходимата информация от централния регистър на държавата по учредяване и регистрация (търговски, дружествен или публичен регистър) в случай на чуждестранно лице преди подписване на договора с избора за изпълнител. КП е длъжен да информира СНД при промяна на действителния собственик на получателя на средства по смисъла на § 2 от ДР на ЗМИП, като тази информация се въвежда в ИСМ и нейната актуалност и достоверност се проверява от СНД. Съхранението на горепосочената информация се осигурява в ИСМ, като за целите на контрола и одита администраторът на системата предоставя достъп до същата при спазване на разпоредбите на приложимото законодателство, свързано със защита на личните данни.

- 1.12 КП следва да предостави информация в ИСМ относно изброените в т. 1.10 и 1.11 документи, обстоятелства и процедури в срока, посочен в т. 1.10 и 1.11, а когато такъв срок не е регламентиран в тях – в едномесечен срок след настъпване на съответните събития/изпълнение на съответните изисквания.

Член 2. Планиране на средствата

- 2.1. Във връзка с бюджетната процедура на министъра на финансите (МФ) и подготовката и представянето от СНД на бюджетни прогнози за съответния тригодишен период, КП предоставя на СНД информация за прогнозните си разходи, финансирани от МВУ, вкл. и за невъзстановим съгласно националното законодателство данък добавена стойност за предстоящата (n) и следващите две (n+1 и n+2) години. Прогнозите се изпращат при спазване на сроковете и изискванията, съгласно указанията за съответния етап на бюджетната процедура и при поискване от СНД.
- 2.2. КП въвежда ежемесечно до 3-я ден на месеца в ИСМ прогноза за предстоящите през текущия и следващия месец плащания. Информацията може да се изпраща и по електронен път при възникнала техническа невъзможност за въвеждането ѝ в ИСМ.

Член 3. Осъществяване на предварителен и последващ контрол на процедури за обществени поръчки

- 3.1. СНД осъществява предварителен и последващ контрол на провежданите обществени поръчки за гарантиране на доброто финансово управление.
- 3.2. Предварителният контрол обхваща процедури, чиито стойности са по-големи или равни на посочените в чл. 20, ал. 1 от ЗОП. В случаите, в които АОП извършва контрол по реда чл. 229, ал. 1, т. 2 буква „г“ във връзка с чл. 232 от ЗОП, съответно по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2, буква „е“ във връзка с чл. 235 от ЗОП, СНД не извършва предварителен контрол, а единствено контрол за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. СНД извършва преглед за получаване на увереност, че възложителят, в приложимите случаи, е предвидил в техническата спецификация мерки, съдържащи условия, свързани с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година. Дейностите, предмет на поръчката, следва да оказват

незначително предвидимо въздействие върху околната среда. Процедури за избор на изпълнител на стойност по-големи или равни на посочените в чл. 20, ал. 1 от ЗОП, отговарящи на предпоставките за извършване на предварителен контрол, посочени в този член, които са били проведени и възложени преди сключване на договора за финансиране с краен получател за предоставяне на средства по Механизма, подлежат на задължителен последващ контрол от страна на СНД.

- 3.3. В случай че възложителите използват стандартизирани изисквания и документи за избор на изпълнител за строителство, доставка или услуга, които са съгласувани от Министерството на финансите, или ако използват предвидените в ЗОП динамични системи за възлагане и електронни каталози, предварителен контрол на документацията за обществена поръчка не се извършва от СНД.
- 3.4. КП е длъжен да предостави на СНД чрез ИСМ и преди публикуването ѝ документацията за възлагане на обществена поръчка по реда на ЗОП, включително доказателства, че същата не е преминала предварителен контрол от АОП. Проверката се осъществява в срок до 10 работни дни от предоставяне на документацията от КП за съответствие с конкретните процедури за възлагане съгласно ЗОП. В случай на установени несъответствия с изискванията на ЗОП в предоставената за контрол документация, СНД осъществява комуникация с КП в ИСМ като посочва установените несъответствия, препоръки за тяхното отстраняване и определя подходящ срок за коригиране на документацията. 10-дневният срок за осъществяване на предварителния контрол спира да тече за времето, което СНД е определил на КП да отстрани несъответствията в документацията. За извършената проверка се изготвя становище, което включва оценка на техническата спецификация. Пропускът на КП да отрази в документацията за обществена поръчка направените от СНД препоръки, може да има финансови последици вследствие на осъществяване на контрол за спазване на принципа за добро финансово управление.
- 3.5. В случай на предприемане на действия по изменение на сключения договор с изпълнител, КП представя преди подписването му проекта на изменение на СНД за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност, освен в случаите, в които АОП извършва контрол (*изменения на договори за обществени поръчки на основание чл. 116, ал. 1, т. 2 от ЗОП*).
- 3.6. При обективна невъзможност след сключване на договор за финансиране с краен получател да се извърши предварителен контрол от страна на СНД поради вече проведена процедура по реда на ЗОП и сключен договор с изпълнител, СНД задължително извършва последващ контрол на процедурата за избор на изпълнител.
- 3.7. СНД извършва последващ контрол на приключили процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП. Последващият контрол се извършва въз основа на оценка на риска, която включва минимум следните критерии:
- Брой подадени оферти (по-малък от 3);
 - Съотношение на отстранени участници към подадени оферти (коефициент по-голям от 0,5);
 - Съотношение между крайната стойност и прогнозната (над 90 % и под 50 %).
- В оценката на риска може да бъде включен допълнително и друг критерий, по преценка на СНД.
- 3.8. Когато в рамките на дейностите на контрол на СНД се установят индикатори за измама, корупция или конфликт на интереси и двойно финансиране, се прилага процедурата за

докладване на сигнали за сериозни нередности и се уведомяват съответните компетентни органи.

- 3.9. СНД извършва и контрол за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ чрез извършване на преглед за получаване на увереност, че възложителят, в приложимите случаи, е предвидил в техническата спецификация мерки, съдържащи условия, свързани с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. Дейностите, предмет на поръчката, следва да оказват незначително предвидимо въздействие върху околната среда.

Член 4. Извършване на плащания от СНД към КП

- 4.1. СНД извършва плащанията в лева, съобразно разпоредбите на договора за финансиране на инвестицията по НПВУ след преглед и одобрение на наличните в ИСМ:
- разходооправдателни документи и/или документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно приложимото законодателство;
 - документ/и, удостоверяващ/и извършен предварителен контрол за законосъобразност на разхода, съгласно разпоредбите на ЗФУКПС;
 - документ/и за извършена проверка съгласно РМС № 592/21.08.2018 г. за условията и реда за разплащанията на разпоредителите с бюджет по договори (ако е приложимо);
 - финансова идентификация (представя се с първо искане за плащане на разходооправдателни документи; при промяна на банковата сметка, актуализираната финансова идентификация се представя с първото следващо Искане за плащане).
- 4.2. Конкретният размер на поетия ангажимент за плащане чрез сметка за средствата от ЕС на Националния фонд се определя в договора за финансиране на инвестиция по НПВУ между СНД и КП и е в рамките на инвестицията, за която е отговорна СНД.
- 4.3. Общата сума, която ще бъде изплатена на КП, не може да надвишава максималния размер на финансирането от МВУ и националния бюджет, предвиден в договора за финансиране на инвестиция по НПВУ.
- 4.4. Плащанията от СНД към КП се инициират в системата за електронно банкиране на БНБ и се одобряват в Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).
- 4.5. СНД извършва плащанията в съответствие с предвиденото в договора за финансиране на инвестиция по НПВУ. Общият размер на плащанията от СНД към КП не може да надхвърля финансирането по сключения договор за финансиране. За всички представени платежни и/или разходооправдателни документи и/или други документи с еквивалентна доказателствена стойност, представляващи основание за плащане, СНД се произнася при спазване условията на действащата нормативна уредба по МВУ.
- 4.6. След получаване на средствата по подадения дневен финансов отчет, в срок от 3 работни дни, КП превежда одобрената сума и пропорционалният размер на непреките разходи, относими за партньора, по представената от партньора банкова сметка (когато е приложимо). По отношение на разходите се извършват проверки на представените разходооправдателни документи относно наличие на задължителните реквизити, съгласно националното законодателство, както и ако е приложимо – наличие на референция към конкретната инвестиция в документа.

- 4.7. Предпоставка за одобрение на иницирано от КП платежно нареждане е наличието на връзка на разходооправдателните документи или документите с еквивалентна доказателствена стойност с изпълнението на конкретното споразумение по инвестицията.
- 4.8. При необходимост от допълнителна информация, липсващи или неточни документи, обосноваващи платежни нареждания, СНД може да спре срока за одобряване на дадено плащане, като уведоми КП с кореспонденция в ИСМ, че същото не може да бъде одобрено, поради констатирана липса на документи и/или информация или пропуски в наличната документация. В този случай СНД може да изиска документи, разяснения или допълнителна информация, които трябва да бъдат представени от КП в срок от 3 работни дни чрез ИС на Механизма. Срокът за одобрение на плащането към КП започва да тече отново от датата, на която е получена изисканата информация.
- 4.9. В случай че КП не предостави в срок изисканата от СНД допълнителна информация/разяснения/документи, СНД не одобрява плащането. Плащането може да бъде отново заявено от КП.
- 4.10. СНД спира плащанията по договора за финансиране към КП при:
1. Повдигнато с обвинителен акт обвинение за извършено престъпление измама или корупция (подкуп), касаещо инвестиция от ПВУ;
 2. Установен с акт на компетентния орган конфликт на интереси по реда на Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси по отношение на лице, участващото в ръководството и/или изпълнението на инвестицията;
- 4.11. В случаите по чл. 4.10. плащанията се възобновяват при отстраняване от инвестицията на лицето/лицата, спрямо които е налице повдигнато обвинение (в случаите по чл. 4.10., т. 1), или за които е установено, че е налице конфликт на интереси (в случаите по чл. 4.10., т. 2).
- 4.12. СНД може да изиска отстраняване на лица, участващи в изпълнението на инвестицията, спрямо които има започната процедура за установяване на конфликт на интереси или има достатъчно данни по смисъла на чл. 211 от Наказателно-процесуален кодекс за извършено престъпление, касаещо инвестицията по ПВУ, или данни за престъпно деяние, по отношение на което Европейската прокуратура би могла да упражни своята компетентност по чл. 22 и чл. 25, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 година. В случай, че КП не отстрани лицата от изпълнението на инвестицията, СНД може да спре плащанията към него по засегнатата дейност/разход.
- 4.13. Разходи за организация и управление, вкл. за информация и видимост (непреки разходи) са допустими в размер, определен в Договора за финансиране на инвестиция по Националния план за възстановяване и устойчивост. Плащането на разходи за организация и управление на инвестицията от СНД се извършва пропорционално на одобрената сума за плащане по представените в ИСМ разходооправдателни или документи с еквивалентна доказателствена стойност.
- 4.14. Всички лихви по банковата сметка на КП или евентуални приходи и/или други печалби, генерирани по време на изпълнението на инвестицията, натрупани върху средства, изплатени от СНД на КП, се описват в окончателния ФТО и се приспадат от последното

плащане към КП или се възстановяват на СНД, в случаите, когато прихващането е невъзможно.

- 4.15. КП е длъжен да спазва Указанията на Министъра на финансите за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход) във връзка с изпълнението на инвестицията по МВУ. В случай че разходът за ДДС е невъзстановим (допустим разход), КП може да го подаде за плащане към СНД.
- 4.16. За да бъде определен като допустим разходът за невъзстановим ДДС, разходооправдателният документ, на база на който е начислен, трябва да бъде коректно отразен в Дневника по ДДС.
- 4.17. СНД и други национални и европейски контролни и одитни органи имат право да изискват информация за КП във връзка с допустимостта на ДДС от компетентния орган по приходите по месторегистрация на КП.

Член 5. Счетоводна отчетност и достъп до документи и на място

- 5.1. КП трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на Инвестицията, използвайки подходяща електронна система за документация и двустранно счетоводство. Тези системи могат да са неразделна част от текущата счетоводна система на КП или допълнение към тази система, така че да бъде осигурена отделна счетоводна аналитичност само за дейностите по Инвестицията. Тази система следва да се прилага в съответствие с националното законодателство. Счетоводните отчети и разходите, свързани с Инвестицията, трябва да подлежат на ясно идентифициране и проверка.
- 5.2. КП се задължава генерираните лихви по банковата му сметка да бъдат проследими, доказани и отразени в счетоводната му система, както и информацията по банковата сметка да позволи лесното идентифициране и проследяване на разходите до и в счетоводните му системи. Счетоводните отчети трябва да съдържат данни за натрупаните лихви върху средствата, изплатени от СНД.
- 5.3. КП трябва да гарантира, че данните, посочени в отчетите за междинни етапи и крайна/и цел/и, съответстват на данните, предвидени в член 2 от настоящите общи условия, отговарят на тези в счетоводната система и документация и са налични до изтичане на сроковете за съхранение на документацията, посочени в чл. 132 от Финансовия регламент.
- 5.4. (1) КП, в сроковете и при условията на чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, е длъжен да оказва пълно съдействие и да предоставя право на достъп до документи, компютъризирани данни и на мястото на изпълнение на инвестицията на национални и европейски контролни, разследващи и одитни органи, включително и на служителите на СНД, Министерство на финансите (МФ), ИАОСЕС, Европейската комисия, Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и Европейската прокуратура, и техните упълномощени представители, за да упражнят те в пълна степен съответната си компетентност.

(2) КП задължително включва клаузи в договорите си с изпълнители по инвестицията относно предоставянето на правата по ал. 1 от всички трети лица, участващи в изпълнението.

- 5.5. КП е длъжен да допусне СНД, Министерство на финансите, националните одитни органи, Европейската Прокуратура, Европейската служба за борба с измамите и външни одитори да извършат проверки и инспекции на място в съответствие с процедурите, предвидени в законодателството на Европейския съюз за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нарушения и приложимото национално законодателство.
- 5.6. Достъпът, предоставен на служителите или представителите на СНД, Министерство на финансите, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външните одитори трябва да бъде поверителен спрямо трети страни, без това да е в ущърб на публично-правните им задължения. Документите трябва да се съхраняват на достъпно място и да са картотекирани по начин, който улеснява проверката, а КП следва да уведоми СНД за точното им местонахождение.
- 5.7. КП гарантира, че правата на СНД, МФ, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейска прокуратура, Европейската сметна палата и външните одитори да извършват одити, проверки и проучвания ще се упражняват равноправно, при еднакви условия и в съответствие с еднакви правила и по отношение на неговите партньори и изпълнители.
- 5.8. В случаите, когато предоставянето на средства от МВУ представлява държавна/минимална помощ, срокът за съхраняване на документите е 10 години от датата на предоставяне на помощта ad hoc или от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.
- 5.9. КП приема, че средствата от МВУ не могат при никакви обстоятелства да му носят печалба и трябва да бъдат ограничени до сумата, необходима за възстановяване на разходите по Инвестицията след приспадане на генерираните при изпълнение на Инвестицията приходи. Под печалба се разбира превишението на приходите над разходите по конкретната Инвестиция към момента на подаване на окончателен ФТО. Прихващане може да бъде извършвано и при деклариран и доказани приходи при подаване на регулярен ФТО.
- 5.10. Размерът на средствата по договора за финансиране на инвестиция по НПВУ е дължим до размера на одобрените разходи с ФТО. Извършените от КП недопустими разходи не подлежат на възстановяване от СНД.

Член 6. Представяне и проверка на финансово-технически отчети

- 6.1. КП представя в ИСМ ФТО, съдържащ финансова и техническа информация за изпълнението на инвестицията в структуриран вид, и декларативна част, която потвърждава изпълнението на ангажиментите в договора за изпълнение на инвестицията. Финансовата и техническата информация включва:
- ✓ отчетна информация за извършени разходи от КП през отчетния период, включително от категориите „зелени разходи“, „социални разходи“ и „дигитални разходи“ и за общите показатели (common indicators), ако е приложимо;
 - ✓ напредък в осъществяването на инвестицията, включително, ако е приложимо, за етапи и цели в съответствие с план-графика в договора за финансиране на инвестицията;
 - ✓ идентифицирани рискове при изпълнението на инвестицията и предприети действия за преодоляването им;

- ✓ дейности за отстраняване на установени пропуски и недостатъци от проверки на място или от одитни и контролни органи.
- ✓ Формуляр за самооценка относно съблюдаване на принципа за ненанасяне на значителни вреди (DNSH)

В случай на забава при реализирането на одобрения план-график за изпълнение на етапите и целите на инвестицията, задължително се представя информация за причините, потенциалните рискове, както и възможностите за преодоляване на закъснението при изпълнението.

- 6.2. С представянето на ФТО КП декларира, че за отчетния период няма установени от компетентни органи случаи на съмнение за измама, конфликт на интереси или корупция или предоставят информация за броя и вида на установените случаи, както и издадените становища от съответните органи, включително за изпълняваните от партньорите дейности.
- 6.3. Във всеки ФТО се представя актуална информация за свързани проекти или инвестиции, които КП изпълнява с финансиране от други програми/инициативи на ЕС с оглед недопускане на двойно финансиране на дейностите, които са част от инвестицията, финансирана от МВУ. При сходство в изпълнявани от КП дейности следва да се прави ясна демаркация. В случай че липсва промяна на вече представена информация в предходни ФТО, същата може да не се представя повторно.
- 6.4. С подаване на ФТО КП декларира, че цялата информация, относима към изпълнението на инвестицията, е въведена в ИСМ към крайната дата на периода на отчитане.
- 6.5. За всяка/всеки от отчетените дейности/разходи е посочено за изпълнението на кой етап/цел допринася.
- 6.6. КП представя към СНД ФТО посредством ИСМ най-малко веднъж в рамките на съответното тримесечие, както следва:
 - ✓ за дейности/разходи, извършени от КП между 1 януари и 31 март, срокът за представяне е най-късно **до 5 април** на текущата година;
 - ✓ за дейности/разходи, извършени от КП между 1 април и 30 юни, срокът за представяне е най-късно **до 5 юли** на текущата година;
 - ✓ за дейности/разходи, извършени от КП между 1 юли и 30 септември, срокът за представяне е най-късно **до 5 октомври** на текущата година;
 - ✓ за дейности/разходи, извършени от КП между 1 октомври и 31 декември на текущата година, срокът за представяне е най-късно **до 5 януари** на следващата година.
- 6.7. В случай че етап/цел е изпълнен/а преди изтичане на съответното тримесечие, КП може да представи ФТО преди крайния срок, като посочи датата, към която е представена информацията във ФТО. При подаване на повече от един ФТО за съответното тримесечие следва датата на подаване да бъде съобразена с крайната дата на предходния отчет, за да има пълнота на информацията.
- 6.8. Всеки ФТО следва да съдържа информация за финансовото изпълнение, в т.ч. сключените договори за изпълнение на предвидените дейности, физическо изпълнение на дейностите, изпълнени етапи, цели и общи индикатори и резултати от проверки и одити.
- 6.9. При промяна на вече представена информация в предходни ФТО, същата се актуализира.

- 6.10. СНД проверява представения ФТО в срок от 10 дни от представянето му. СНД извършва проверка на ФТО, който предоставя КП, за инвестициите, финансирани по ПВУ, за:
- ✓ отчетения финансов и физически напредък, като за целта проверява представените в ИСМ договори с изпълнители; фактури/документи с еквивалентна доказателствена стойност; протоколи за приемане на доставки/услуги/СМР и др.; платежни нареждания към изпълнител, извлечения от банковата сметка за извършените плащания; осчетоводяване на извършените разходи в счетоводната система на КП като осигуряват аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за вземанията и задълженията, както и съпоставимост с финансовата информация, която се посочва във ФТО. Аналитична отчетност се прилага и при финансиране на допълващи дейности, извършвани в изпълнение на инвестицията със собствени средства на КП. За дейностите, изпълнявани от партньори на водещия КП, аналитичната отчетност се осигурява от партньорската организация.
 - ✓ съответствието на финансовите документи с приложимото законодателство;
 - ✓ приложения режим на възстановяване на ДДС (възстановим/невъзстановим);
 - ✓ съответствието с приложимото законодателство на проведените обществени поръчки и липсата на конфликт на интереси, корупция и измами;
 - ✓ отчетените етапи/цели, както и отчетените „зелени разходи“, „социални разходи“, „дигитални разходи“ и общите показатели („common indicators“);
 - ✓ липсата на двойно финансиране;
 - ✓ Обстоятелствата, свързани със спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди (DNSH).
- 6.11. При установяване на технически грешки в представените документи, те се отстраняват в оперативен порядък и на експертно равнище между СНД и КП, за което следва да е налична одитна следа. При непълнота на информацията в ИСМ за целите на проверка на ФТО СНД изисква от КП качването ѝ в определен срок и дава указания за представяне на коригиран ФТО или за допълнителна уточняваща информация, вкл. доказваща спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди (DNSH). При липса или недостатъчни доказателства за спазване на принципа за ненанасяне на значителна вреда, СНД няма да одобри ФТО.
- 6.12. При необходимост процедурата по одобрение на ФТО може да бъде спряна до изпълнението на определени условия, включително извършване на проверка на място (в зависимост от спецификата на инвестицията и конкретния проблем).

Член 7. Извършване на проверки на място

- 7.1. СНД планира и извършва проверки на място при КП. Проверките на място се планират на базата на установени пропуски/несъответствия на данните в получените от КП ФТО или забавяне или неизпълнение на етапите и целите, които подлежат на отчитане пред ЕК, и/или при други обстоятелства, най-малко веднъж в периода на изпълнение на инвестицията.
- 7.2. Целта на проверките на място при КП, включително на мястото на изпълнение на инвестицията, е да се установи дали:
- ✓ КП изпълнява инвестицията съгласно условията на договора за финансиране по НПВУ;
 - ✓ Всички услуги и стоки са реално предоставени;

- ✓ Има съответствие между планираните и реализираните дейности, съответно между планираните и постигнатите етапи и цели;
- ✓ Осигурена е надеждна одитна следа;
- ✓ Спазени са европейските и националните правила за публичност и комуникация.

7.3. При сигнали за измама, конфликт на интереси или корупция, публикации в медиите, или при други обстоятелства може да се инициират извънредни проверки на място, с които да се подпомогне процесът по установяване на всички факти и обстоятелства, необходими за предоставяне на пълната информация към съответния компетентен орган.

Член 8. Изменение на договора

8.1. Основни принципи

- Промени/изменения по договора се допускат само при обективна невъзможност КП да изпълни в детайли описаното в проекта, след подаване на писмено мотивирано искане и подробна аргументация на исканата промяна.
- Всички изменения се правят в писмена форма в съответствие с разпоредбата на чл. 28 от Постановление № 114 от 08.06.2022 г. на МС за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.
- Изменения в срока на договора могат да бъдат извършвани само в рамките на максималния срок за изпълнение на Инвестицията, определен в т. 14 на Поканата/Условия за кандидатстване за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.
- Следва да се има предвид, че ИСМ третира модифицирането на договор, боравейки със следните термини: „Изменение“ – модификация на договора чрез сключване на допълнително споразумение към него; „Промяна“ – модификация на договора чрез изрично писмено потвърждение от страна на Ръководителя на СНД или овластено от него лице да упражнява правомощията за организация и изпълнението на тези дейности и/или функции.
- Всякакви изменения и допълвания в текста на договора за финансиране на инвестиция по НПВУ, вкл. на приложенията към него, се извършват по взаимно съгласие на страните в писмена форма чрез ИСМ.

8.1.1. Договорът за финансиране на инвестиция по НПВУ, включително одобрената инвестиция, може да бъде изменян/а по инициатива на СНД или по искане на КП, когато това се основава на свързани с процедурата промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от Плана за възстановяване и устойчивост или друг стратегически документ, или при изменение на Плана;

8.1.2. Договорът за финансиране на инвестиция по НПВУ може да бъде изменян, извън случаите по предходния член, по мотивирано искане на КП, което :

- а) не засяга основната цел на одобреното предложение за изпълнение на инвестицията или не променя предназначението на подпомаганите активи;
- б) не води до несъответствие с целите, дейностите, изискванията, посочени в условията по [чл. 5, ал. 1](#) от ПМС 114/2022 г. или в поканата по [чл. 23](#) от ПМС 114/2022 г;

- в) не би поставило под въпрос сключването на този договор, съответно условията, при които същият би бил сключен, или не би било в противоречие с равнопоставеното третиране на кандидатите за финансиране от Механизма;
- г) не води до несъответствие с критериите за оценка, по които предложението е било оценено, съгласно условията по [чл. 5, ал. 1](#) от ПМС 114/2022 г. или поканата по [чл. 23](#) от ПМС 114/2022 г.
- д) не води до нарушаване на принципите по чл. 2 на ПМС 114/2022 г.

8.1.3. Искане за изменение/промяна на договора от страна на КП може да бъде подадено до СНД по два начина:

- Чрез прикачване на заявлението за изменение/промяна, заедно с всички подкрепящи документи и изпращането им до СНД в модул „Кореспонденция“ в ИСМ;
- Чрез самостоятелно създаване на нова версия на договора (на база на актуалната му версия), и нанасяне на редакции директно във Формуляра в модула за електронно отчитане, прикачване на всички подкрепящи документи и изпращането ѝ до СНД.

8.1.4. При подаване на искане за изменение/промяна чрез модул „Кореспонденция“ в ИСМ КП трябва:

- да представи подробна аргументация за исканите промени (включително подкрепящи документи, когато е приложимо),
- да посочи всички секции на Формуляра, засегнати от предложените промени (например „Бюджет“, „План за изпълнение/Дейности по проекта“ и т.н.);
- да предложи конкретни текстове, които да заменят съществуващите в съответните секции на Формуляра, които се променят (например чрез посочване на съществуващ текст.....- нов текст; или било:...- става:...);

8.1.5. При подаване на искане за изменение/промяна чрез самостоятелно създаване на нова версия на договора (на база на актуалната му версия), и нанасяне на редакции директно във Формуляра КП трябва да представи подробно описание и аргументация за исканите и отразени от него промени във Формуляра (включително подкрепящи документи, когато е приложимо).

8.1.6. В случай на установена необходимост СНД може да изиска допълнителна информация/разяснения и/или документи по искането за изменение/промяна, като срокът за произнасяне по искането спира да тече до получаване на отговор от КП. След получаване на изисканите разяснения/документи/информация, срокът за произнасяне по искането продължава да тече от датата, следваща датата, на която същите са получени. Комуникацията от страна на СНД се осъществява отново чрез ИСМ.

8.1.7. При изменение/промяна на договора по инициатива на КП, той трябва да подаде искането си до СНД чрез ИСМ преди подаване на документите за извършени разходи, засегнати от исканите промени/изменения за възстановяване.

8.2. Недопустими са следните промени/изменения:

- Промени/изменения, които засягат основната цел на одобреното предложение или променят предназначението на подпомаганите активи;
- Промени/изменения, които водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията, посочени в Условията по процедурата;

- Промени/изменения, които биха поставили под въпрос сключването на договора за финансиране по НПВУ, съответно условията, при които същият би бил сключен, или промени, които биха били в противоречие с равнопоставеното третиране на кандидатите за финансиране от Механизма;
- Промени/изменения, които водят до несъответствие с критериите за оценка, по които предложението е било оценено, съгласно Поканата/Условията кандидатстване по процедурата;
- Промени/изменения, които водят до увеличаване на първоначално заложения размер, предвиден в договора, приложимо за процедури чрез подбор, и/или водещи до превишаване на средствата по „тип разходи“, за които има определен размер в нормативен акт, в акт на правото на Европейския съюз или в Условията за кандидатстване/Поканата;
- Промени/изменения, които водят до несъответствие на договора със съответните правила за държавна помощ;
- Промени/изменения, които водят до занижаване на предвидените в договора индикатори;
- Цялостна промяна/изменение в дейностите и механизмите за изпълнението им, включително ако до такава промяна се достигне в резултат на единични случаи на промени, които сами по себе си са допустими;
- Въвеждането на нови дейности и параметри извън тези, описани в Условията за кандидатстване по съответната процедура/Поканата за участие в процедурата;
- Промяна/изменения в плана за изпълнение на дейностите или други промени, които водят до отпадане на част от описаните във Формуляра за кандидатстване дейности.

8.3. Промени, които се извършват с писмено потвърждение от страна на СНД

- КП следва да заяви необходимите промени по един от двата начина, посочени в чл. 8.1.3. на настоящите общи условия. В случай на заявена промяна чрез функционалността на ИСМ за директна редакция на Формуляра от страна на КП, изискуемите по-долу документи се прилагат като прикачени файлове.

8.3.1. Административна информация

- 8.3.1.1. При промяна на обстоятелства по административната информация на КП и партньорите (адрес, телефон, лице за контакт, електронна поща или подобни) е достатъчно КП да уведоми СНД за настъпилите промени и да ги удостовери с необходимите документи.
- 8.3.1.2. При промяна на банковата сметка, към уведомлението се прикачва сканиран оригинал на новата финансова идентификация, съгласно образца, част от договора.
- 8.3.1.3. За промени, подлежащи на вписване в Регистър БУЛСТАТ или Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ, КП уведомява СНД, като след това СНД извършва служебна проверка, относно вписването на променените обстоятелства (наименование, седалище и адрес на управление, законно представляващ, правно организационна форма и др.) по отношение на КП/партньора.

Специфични изисквания при промяна на лицето, представляващо СНД/КП/партньора: Този ред се прилага и при промяна на ръководител с делегирани правомощия да представлява КП.

В тези случаи КП незабавно уведомява СНД за настъпилата промяна. Към уведомлението КП прилага сканирани оригинали на следните документи и предоставя следната информация:

- акта за промяна, издаден от компетентен орган;
- Декларация за нередности на новото лице, представляващо официално КП/партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата);

- Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата);
- Свидетелство за съдимост на новото лице, представляващо КП/партньора – само в случаите, когато СНД е уведомил изрично КП, че за същото не може да бъде извършена служебна проверка в системата за издаване на електронно свидетелство за съдимост. (Електронното свидетелство за съдимост се издава за лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост и/или бюлетини за наложени административни наказания по реда на чл. 78а НК. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост се издава по общо установения ред);
- Финансова идентификация (ако е приложимо);
- Информация за телефон, лице за контакт и електронна поща, в случай че се променят.

8.3.1.4. На промяна подлежат и допуснати технически и/или правописни грешки, установени след сключване на договора. Промяната, произтичаща от необходимостта от отстраняване/поправка на допуснатата техническа и/или правописна грешка, се извършва по искане или от страна на КП, или от страна на СНД, след размяна на съответната кореспонденция.

8.3.2. План за изпълнение и дейности

8.3.2.1. При промяна в Плана за изпълнение на дейностите по проекта (в случаите, когато не се променя общият срок на договора/ продължителността на проекта) е необходимо КП предварително да уведоми СНД за налагащите се промени, да представи подробна аргументация, както и актуализиран План за изпълнение на дейностите (по образец на таблицата в секцията „План за изпълнение/Дейности по проекта“, с посочена новата продължителност на дейностите).

8.3.2.2. Промени в дейностите се допускат в случай, че те не противоречат на разписаното в Условието за кандидатстване/Поканата по съответната процедура и одобрената Инвестиция и няма да попречат за постигането на заложените етапи, цели и индикатори. В тези случаи е необходимо КП предварително да уведоми СНД за налагащите се промени, да опише причините за исканата промяна и да предостави следната информация: описание на новите данни и текстове, които следва да бъдат отразени във Формуляра в ИСМ, секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“, съобразявайки се с ограниченията за максимален брой символи във всяко поле.

8.3.3. Бюджет

8.3.3.1. Промени в бюджета на Инвестицията са допустими само в случаите, когато те не застрашават изпълнението на етапите и планираните резултати и индикатори, постигането на целта и не нарушават заложените в Условието за кандидатстване/Поканата по съответната процедура финансови ограничения.

8.3.3.2. Необходимо е КП предварително да уведоми СНД за налагащите се промени, като приложи към заявлението си и попълнена таблица в Excel „Изменение на бюджет“ (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата).

8.3.4. Замяна на членове от екипа за организация и управление на проекта (ако е приложимо) При процедури, при които непреките разходи се предоставят под формата на процент към преките разходи без ДДС, при възникнала необходимост от промяна в екипа за управление на проекта, следва да се има предвид, че това е изцяло в оперативната самостоятелност на КП.

8.3.5. СНД си запазва правото да не приеме извършена промяна ако:

- по вид не е сред изредените в членове 8.3.1 до 8.3.4
- липсва писмено уведомление за извършването ѝ;
- не е добре обоснована необходимостта от извършването ѝ.

8.4. Изменение на договора чрез сключване на допълнително споразумение

- При искане за извършване на изменение в договора, за което се налага сключването на допълнително споразумение към него, КП уведомява предварително СНД, като изпраща мотивирано заявление (в свободен текст) и подкрепящи документи. Мотивираното заявление следва да е подписано от лицето, представляващо по закон КП или упълномощено от него лице.
- При искане за изменение във Формуляра в ИСМ КП трябва да предложи конкретни текстове, които да заменят съществуващите в съответните секции на Формуляра, които се изменят (например чрез посочване на съществуващ текст....- нов текст; или било:...- става:...), съобразявайки се с ограниченията за максимален брой символи във всяко поле. КП следва да опише и всички изменения в приложенията, засегнати от исканото изменение, когато е приложимо.
- При подаване на искане за изменение/промяна чрез самостоятелно създаване на нова версия на договора в ИС на МВУ (на база на актуалната му версия), и нанасяне на редакции директно във Формуляра, КП трябва да представи подробно описание и аргументация за исканите и отразени от него промени във Формуляра (включително подкрепящи документи, когато е приложимо).
- КП получава от СНД проект на Допълнително споразумение към договора или аргументиран отказ за подписването на такова. СНД може да изиска допълнителни документи, информация или разяснения във връзка с исканото изменение.
- При подадено искане от страна на КП за изменение на договора, по преценка на СНД отговорен експерт от СНД може да извърши проверка на място на обстоятелствата, поради които КП желае изменения в договора.

8.4.1. Промяна на срока/продължителността за изпълнение на Инвестицията

- 8.4.1.1. В тези случаи КП изготвя и изпраща до УО заявление за исканото изменение на срока/продължителността за изпълнение на инвестицията.
- 8.4.1.2. В заявлението КП аргументира причините за исканото изменение, посочва точно и ясно новия срок/продължителност за изпълнението на инвестиция (в месеци), новата дата на приключване на договора, като прилага и актуализиран План за изпълнение, който трябва да е съпоставим с променения срок/продължителност за изпълнението на инвестицията и да не се отнася за отминал период от време.
- 8.4.1.3. Исканата нова продължителност за изпълнение на Инвестицията следва да бъде съобразена с максимална продължителност за изпълнение на съответната инвестиция, посочена в Условиата за кандидатстване/Поканата.

8.4.2. Промяна в наименованието на дейностите

- 8.4.2.1. Промяна в наименованието на дейностите е допустима само ако не противоречи на разписаното в Условиата за кандидатстване/Поканата по съответната процедура и на заложените цели, етапи и индикатори, съгласно сключения договор/одобрената инвестиция.
- 8.4.2.2. В тези случаи КП изготвя и изпраща до СНД заявление за исканото изменение на договора. В заявлението КП описва причините за исканото изменение и предоставя следната информация: описание на новите данни и текстове, които следва да бъдат отразени в договора и във Формуляра в ИСМ, секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“.

8.4.3. Промяна на статута на организацията (в случаи на преобразуване на КП/партньор)

Такива промени са допустими само по изключение, като например при промяна на нормативната уредба или други обстоятелства, независещи от КП/партньора и в случай,

че новият статут на организацията КП/партньор е допустим КП съгласно Условието за кандидатстване/Поканата по съответната процедура.

8.4.3.1. В тези случаи КП изготвя и изпраща до СНД заявление за исканото изменение на договора, поради промяна на статута на организацията.

8.4.3.2. В заявлението КП описва причините за исканото изменение, предоставя следната информация и прилага сканирани оригинали на следните документи:

- Документи, удостоверяващи настъпилата промяна, в случай че обстоятелствата не подлежат на вписване/актовете не подлежат на обявяване в публично достъпен регистър;
- Описание на новите данни на организацията и на текстовете, които следва да се изменят в договора и във Формуляра в ИСМ. Задължително е посочването на номер по Булстат/ЕИК;
- Декларация за нередности на новото лице, представляващо официално КП/партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата);
- Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата);
- Свидетелство за съдимост на лицето, представляващо КП/партньора (в случай че има промяна и в представляващия) - само в случаите, когато СНД е уведомил изрично КП, че за същото не може да бъде извършена служебна проверка в системата за издаване на електронно свидетелство за съдимост. (Електронното свидетелство за съдимост се издава за лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост и/или бюлетини за наложени административни наказания по реда на чл. 78а НК. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост се издава по общо установения ред.);
- Допълнително споразумение към Споразумението за партньорство (ако е приложимо). Допълнителното споразумение следва да е подписано от КП и всички партньори по инвестицията;
- Финансова идентификация (ако е приложимо);
- Информация за телефон, лице за контакт и електронна поща, в случай че се променят.

8.4.4. Промяна на Партньор

8.4.4.1. Такива промени са допустими само по изключение, като например при промяна на нормативната уредба или други обстоятелства, независещи от КП/партньора и в случай, че новият партньор е допустим съгласно Условието за кандидатстване по съответната процедура/Поканата.

8.4.4.2. В тези случаи КП изготвя и изпраща до УО заявление за изменение на договора, поради промяна на партньора, като аргументира причините за исканото изменение и прилага сканирани оригинали на следните документи:

- Описание на новите данни на партньорската организация и на текстовете, които следва да се изменят в договора (ако е приложимо) и във Формуляра в ИСМ. Задължително е посочването на номер по Булстат/ЕИК;
- Описание на конкретните текстове, които трябва да се променят в секции на Формуляра в ИСМ във връзка с новия партньор;
- Към искането за изменение на договора КП следва да приложи и всички относими документи, посочени в Условието за кандидатстване по съответната процедура/Поканата и доказващи допустимостта на институцията, предложена за партньор.
- Нова Декларация за партньорство / Допълнително споразумение към Споразумение за партньорство (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата) (ако е приложимо); Допълнителното споразумение следва да е подписано от КП и всички партньори по проекта;

- Декларация за нередности на лицето, представляващо официално партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата) (ако е приложимо);
 - Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение към пакета насоки за кандидатстване/Поканата);
 - Свидетелство за съдимост на лицето, представляващо партньора - само в случаите, когато СНД е уведомил изрично КП, че за същото не може да бъде извършена служебна проверка в системата за издаване на електронно свидетелство за съдимост. (Електронното свидетелство за съдимост се издава за лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост и/или бюлетини за наложени административни наказания по реда на чл. 78а НК. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост се издава по общо установения ред.);
 - Запис на заповед/банкова гаранция – оригинал (ако е приложимо). СНД си запазва правото да изиска и допълнителни документи във връзка с обезпечаване на авансовото плащане – оригинал (ако е приложимо);
 - Финансова идентификация (ако е приложимо);
 - Информация за телефон, лице за контакт и електронна поща, в случай че се променят.
- 8.4.5. Намаляване на размера на общите допустими разходи по инвестицията, включително на размера на предоставените средства от МВУ по договора за финансиране на инвестиция.
- 8.4.6. Всички изменения в договорите, одобрени чрез сключване на Допълнително споразумение, влизат в сила от датата на подписване на споразумението от страна на Ръководителя на СНД или овластено от него лице да упражнява правомощията за организация и изпълнението на тези дейности и/или функции.
- 8.4.7. В случаите, когато от КП са изискани допълнителни документи или изясняващи обстоятелствата, искането за изменение не се разглежда до представянето на изисканите пояснения.
- 8.4.8. При одобрение, експерти на СНД изготвят текста на Допълнителното споразумение, който се изпраща чрез модул „Кореспонденция“ в ИСМ до КП. КП има възможност да подпише Допълнителното споразумение или на хартия, или с квалифициран електронен подпис (КЕП) (в този случай следва и лицето с право на втори подпис (ако е приложимо) да подпише с електронен подпис).
- 8.4.9. При подписване на хартия, КП разпечатва Допълнителното споразумение в толкова екземпляра, колкото е упоменато в него, подписва всеки от тях и ги предава/изпраща по пощата/с куриер до деловодството на СНД. Ръководителят на СНД или овластеното от него лице да упражнява правомощията за организация и изпълнението на тези дейности и/или функции и лицето с право на втори подпис от страна на СНД подписват Допълнителното споразумение след КП. СНД уведомява КП за подписаното Допълнително споразумение чрез секция „Кореспонденция“ в ИСМ, като прикачва сканиран вариант към договора в ИСМ. Екземплярът за КП се изпраща по пощата на посочения в договора адрес за кореспонденция. (При заявено желание от страна на КП, той може да получи своя оригинал на подписаното Допълнително споразумение на място в офиса на СНД).
- 8.4.10. При подписване на Допълнителното споразумение с КЕП от КП (и от лицето с право на втори подпис, ако е приложимо), същото се изпраща до СНД през ИСМ, секция „Кореспонденция“. Ръководителят на СНД или овластеното от него лице да упражнява правомощията за организация и изпълнението на тези дейности и/или функции и

лицето с право на втори подпис от страна на СНД подписват Допълнителното споразумение след КП също с КЕП. СНД уведомява КП за подписаното Допълнително споразумение чрез секция „Кореспонденция“ в ИСМ, като прикачва електронно подписания документ към договора в системата.

8.5. Недопустими са следните изменения:

- Промени в бюджета на Инвестицията, водещи до увеличаване на първоначално заложения размер, предвиден в договора, приложимо за процедури чрез подбор, и/или водещи до превишаване на средствата по „тип разходи“, за които има определен размер в нормативен акт, в акт на правото на Европейския съюз или в съответните насоки за кандидатстване/Покана;
- Промени, които поставят под въпрос постигането на основната цел и планираните резултати на Инвестицията;
- Промени, които биха представлявали нарушение на принципа на равнопоставеност на кандидатите и нарушават конкурентните условия, заложи в насоките, приложимата нормативна уредба към съответната процедура за подбор на проекти и/или принципите по чл. 2, ал. 2 от Постановление № 114 от 08.06.2022 г. на МС за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост;
- Промени, които биха довели до несъответствие на договора със съответните правила за държавна помощ, ако е приложимо.

Член 9. Възстановяване на средства от крайни получатели

- 9.1. КП се задължава да възстанови на СНД всички недължимо платени и надплатени суми, както и неправомерно получените или неправомерно усвоените средства, включително невъзстановим данък върху добавена стойност, както и дължимите лихви по тези суми съгласно нормативно определения ред.
- 9.2. Несъответствия, установени в резултат от проверка на ФТО, подаден от КП, довели до надплащане на разходи по инвестицията със средства от МВУ, а за бюджетните организации по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗПФ – и невъзстановим съгласно националното законодателство данък добавена стойност, се остойностяват от СНД и се извършва намаление на общия ангажимент за плащане от МВУ по съответната инвестиция или се определят надплатените средства към КП.
- 9.3. За намаленията на финансирането по договора за финансиране на инвестиция по НПВУ или при определяне на сума за възстановяване, СНД уведомява съответния КП с електронна кореспонденция чрез ИСМ.
- 9.4. КП може да изпрати допълнителна информация в срок до четиринадесет дни от датата на получаване на уведомлението.
- 9.5. След изтичане на срока и непредставяне на изисканата допълнителна информация, СНД извършва съответните намаления и актуализира финансовата информация за разпределението на финансирането по инвестицията.
- 9.6. СНД посочва размера на дължимите суми, срока за възстановяването им, данни за банковата сметка, по която да бъдат възстановени, както и реда, по който СНД да бъде уведомен от КП за доброволно възстановените суми.
- 9.7. В случаите, в които е необходимо възстановяване за вече получено финансиране, включително за ДДС, СНД изготвя и изпраща през ИСМ уведомление за възстановяване на надплатените суми към КП.

- 9.8. Дължими суми от КП подлежат на възстановяване като се прилагат разпоредбите на ЗПФ.
- 9.9. При липса на възстановяване на дължимата сума съгласно т. 9.8 за бюджетните организации се прилагат разпоредбите на ЗПФ.
- 9.10. СНД информира съответния КП за предприетите действия по реда на ЗПФ.
- 9.11. Банковите такси, свързани с възстановяването на дължими суми на СНД, са изцяло за сметка на КП.

ЧЛЕН 10. Срок за изпълнение на Инвестицията. Удължаване, спиране, извънредни обстоятелства

- 10.1. Срокът за изпълнение на Инвестицията е посочен в договора за финансиране на КП от НПВУ. КП е длъжен да уведоми незабавно СНД за възникването на обстоятелства, които могат да възпрепятстват или забавят изпълнението на Инвестицията. В съответствие с предвиденото в член 8 от настоящите общи условия КП може мотивирано да поиска удължаване на срока за изпълнение на Инвестицията не по-късно от един месец преди изтичането му, при условие, че поисканият удължен срок не превишава максималния срок за изпълнение инвестиция, посочен в Поканата/Условията за кандидатстване за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост по процедурата, от която се финансира Инвестицията по договора. Искането трябва да бъде придружено от всички обосноваващи го доказателства, необходими за вземане на решение от СНД за изменение на договора. При липса на съгласие от СНД за удължаване срока на Инвестицията КП е длъжен да направи необходимото, за да я изпълни в посочения в договора за финансиране по НПВУ срок.
- 10.2. Ако възникнат извънредни обстоятелства, които правят изпълнението на Инвестицията твърде трудно или рисковано и се налага временно спиране на изпълнението ѝ изцяло или отчасти, КП уведомява незабавно СНД за това, като прилага цялата необходима информация, а при необходимост и относими документи и посочва период, за който е необходимо спирането. По преценка на СНД в този случай договорът може да бъде едностранно прекратен в съответствие с член 11 от настоящите общи условия. Ако договорът не бъде прекратен и СНД изрази съгласие за спиране срока на изпълнение на Инвестицията, изпълнението спира за периода, одобрен от СНД. КП е длъжен да направи необходимото, за да намали до минимум срока на спиране и да възобнови изпълнението, най-късно при изтичане на одобрения от СНД период. Ако обстоятелствата позволяват това, КП е длъжен да направи необходимото, за да възобнови изпълнението в по-кратък срок, като уведоми незабавно СНД за тези свои действия.
- 10.3. СНД може да изиска от КП да преустанови временно изпълнението на Инвестицията в цялост или отчасти, ако възникнат извънредни обстоятелства, които правят продължаването му твърде трудно, или рисковано. По преценка на СНД в този случай договорът може да бъде едностранно прекратен. Ако договорът не бъде прекратен изпълнението спира за периода, определен от СНД. КП е длъжен да направи необходимото, за да намали до минимум срока на спиране и да възобнови изпълнението, най-късно при изтичане на одобрения от СНД период. Ако обстоятелствата позволяват това, КП е длъжен да направи необходимото, за да възобнови изпълнението в по-кратък срок, като уведоми незабавно СНД за тези свои действия.

- 10.4. Срокът на изпълнение се удължава със срока (периода) на временното спиране на изпълнението, без да се засяга възможността за внасяне на изменения в договора за финансиране, необходими за адаптиране на Инвестицията спрямо новите условия за изпълнение. Удължаването на срока не може да надвишава датата 31.05.2026 г. в съответствие с чл. 1.4 от Договора за финансиране на инвестиция по националния план за възстановяване и устойчивост.
- 10.5. СНД и КП не отговарят за нарушение на задълженията си по договора, ако не са в състояние да ги изпълняват поради възникване на извънредно обстоятелство.

Извънредно обстоятелство е всяка непредвидима изключителна ситуация или събитие, което е извън контрола на СНД и КП, и не позволява изпълнението на договора.

Възникването на извънредното обстоятелство не следва да се дължи на грешка или небрежност от страна на КП (или от страна на неговите изпълнители, представители, служители или образователна институция, включена в Инвестицията). Не е налице извънредно обстоятелство, ако същото може да се преодолее при полагане на дължимата грижа и добро финансово управление. КП не може да се позовава на недостатъци в строителството, оборудването или материалите или закъснения в предоставянето им, на трудови спорове, стачки или финансови затруднения, като обстоятелства, представляващи извънредно обстоятелство. Без да се засягат разпоредбите на член 11 от настоящите общи условия, КП, засегнат от извънредно обстоятелство, е длъжен да уведоми незабавно СНД за възникването на извънредно обстоятелство, като посочи характера, вероятната продължителност и предвидимите последици от възникването му, както и да предприеме всички необходими мерки за ограничаване до минимум на възможните вредни последици.

Член 11. Прекратяване на договора

- 11.1. Договорът за финансиране на инвестиция по НПВУ се прекратява при пълно уреждане на отношенията между страните.
- 11.2. Когато СНД или КП считат, че договорът повече не може да се изпълнява ефективно, то следва да изяснят тези обстоятелства при размяна на съответна кореспонденция. Ако СНД и КП не постигнат споразумение за решаване на проблема, договорът може да бъде прекратен при условията и по реда, регламентиран в настоящите общи условия.
- 11.3. СНД има право да прекрати договора едностранно без предизвестие и без да дължи и без да изплаща обезщетения в случаите, посочени в договора за финансиране на инвестиция по НПВУ, в случаите по чл. 10.2., 10.3. и 4.10 от настоящите общи условия, когато договорът за финансиране от ПВУ не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяна, посочена в чл. 28, ал. 1, т. 1 от Постановление № 114 на Министерския съвет от 08.06.2022 г., както и при несъгласие на КП с такава промяна.
- 11.4. СНД има право да прекрати договора едностранно без предизвестие и без да дължи и без да изплаща обезщетения и в случай, че КП:
- а) неоснователно не изпълни някое от задълженията си и продължава да не го прави или не представя задоволително обяснение в срок от 5 работни дни след изпращането на писмено уведомление;
 - б) декларира неверни или непълни данни с цел да получи безвъзмездната финансова подкрепа, предмет на договора за финансиране, или представи отчети или други документи с невярно съдържание.

- 11.5. Снд може едностранно да прекрати договора без предизвестие и без да дължи и без да изплаща обезщетения в случаите на спиране на всички или на част от бюджетните задължения или от плащанията съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 2021/241 и в случаите на спиране на всички или на част от плащанията, намаляване или отмяна на финансовото участие, възстановяването на предварителното финансиране или прекратяване на споразуменията в съответствие с чл. 24 от Регламент (ЕС) № 2021/241.
- 11.6. Снд има право да прекрати договора без предизвестие и без да изплаща каквито и да било обезщетения, в случай на установена нередност по смисъла на Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности от страна на КП, както и в случаите на установена измама/конфликт на интереси/корупция/двойно финансиране. Това условие се отнася и до партньорите, изпълнителите и представителите на КП.
- 11.7. Снд има право да прекрати договора без предизвестие и без да изплаща каквито и да било обезщетения, в случай на липса на предоставено на Снд финансиране за изпълнение на Инвестицията към НПВУ или при прекратяване на оперативното споразумение между Министерството на финансите и Министерството на образованието и науката.
- 11.8. Снд има право да прекрати договора без предизвестие и без да изплаща каквито и да било обезщетения, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществен интерес.
- 11.9. Договорът може да бъде прекратен по взаимно съгласие на страните, изразено в писмена форма.
- 11.10. Преди или вместо да прекрати договора по силата на разпоредбите на този член, Снд има право да вземе предпазни мерки, които се изразяват във временно спиране на плащанията по договора за финансиране от МВУ без предизвестие.

Член 12. Сериозни нередности (измама, корупция и конфликт на интереси)

- 12.1. КП следва да предприеме всички необходими мерки за избягване на сериозни нередности като измама, корупция и конфликт на интереси и да уведоми незабавно Снд относно обстоятелство, което предизвиква или може да предизвика подобни сериозни нередности.
- 12.2. Служителите на КП, участващи в изпълнението на Инвестицията и членовете на екипа за изпълнение/управление на Инвестицията са длъжни да подпишат декларация, че са запознати с дефиницията за нередност по смисъла на Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95, дефиницията за корупция по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПСОНПИ), както и състава на престъплението измама по чл. 209, чл. 212 и 212а от Наказателния кодекс, състава на престъплението подкуп по чл. 301, чл. 304, 304а, 304б, 304в и провокация към подкуп по чл. 307 от Наказателния кодекс и със състава на престъплението длъжностно присвояване по чл. 201 от Наказателния кодекс (транспонирани в българското законодателство определения за престъпленията измама по смисъла на чл. 3 и активна и пасивна корупция и присвояване по смисъла на чл. 4 от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по

наказателноправен ред) и реда за процедирането на получената информация за такива нередности.

- 12.3. Служителите на КП, участващи в изпълнението на Инвестицията и членовете на екипа за /управление на Инвестицията на КП са длъжни да подпишат декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 („Финансовия регламент“) и чл. 52 от ЗПКОНПИ. В случай, че след първоначалното подписване на декларацията спрямо член на екипа възникне ситуация, която може да повлияе на безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията му, заинтересованото лице е длъжно да декларира тези обстоятелства в 3-дневен срок от узнаването им. Независимо от посоченото, от момента на узнаване на обстоятелствата лицето трябва да се въздържа от действия, които могат да компрометират безпристрастното изпълнение на неговите служебни, трудови или договорни задължения. Незабавно от узнаване на обстоятелствата, които го поставят в конфликт на интереси, членът на екипа трябва писмено да уведоми прекия си ръководител. Последният предприема действия служителя, декларирай възможен конфликт на интереси, да прекрати всякаква дейност по въпроса, за който конфликта се отнася, и трябва да прецени необходимостта от заместване на лицето. В случай, че проверката за наличието или за липсата на конфликт на интереси следва да се извърши спрямо лице, посочено в § 2, ал. 1 от допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ, проверката, както и производството по установяване на конфликта на интереси се осъществяват по реда на ЗПКОНПИ и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси.
- 12.4. Декларации за липса на конфликт на интереси се подписват и от лицата, участващи в комисиите за оценка на оферти и избора на изпълнители при възлагане на дейности от КП по Инвестицията.
- 12.5. Във връзка с горното, КП се задължава да създаде подходяща организация, обезпечаваща спазване на гореописаните забрани и изисквания от служителите, участващи в изпълнението на Инвестицията, съответно от членовете на екипа за управление/изпълнение, както и от лицата, участващи в комисии за оценка на оферти и избора на изпълнители по Инвестицията, вкл. като предостави на посочените в предходните алинеи лица за подпис изискуемите декларации съставени съобразно приложимия образец, регламентиран в актуалната версия на Системата за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, одобрена от заместник-министър председателя по еврофондовете и министър на финансите (респективно министъра на финансите), както и да обезпечи подписването на тази декларация от всеки от членовете на екипа за изпълнение на Инвестицията /служителите, участващи в изпълнението, в 5-дневен срок от назначаването/определянето им.
- 12.6. КП се задължава да осигури съхраняване по подходящ начин на всички подписани декларации, вкл. и последващите за деклариране на възможен конфликт на интереси, както и други документи, свързани с извършени проверки по установяване на конфликт на интереси. При поискване от СНД, от дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите или от контролни или одитни органи следва да предостави подписаните декларации и други относими документи, свързани с извършени проверки по установяване на конфликт на интереси, измама или корупция във връзка с Инвестицията.

Член 13. Поверителност

- 13.1. При спазване на разпоредбата на член 14 от настоящите общи условия, СНД и КП се задължават да запазят поверителността на всички поверително предоставени документи, информация или други материали.
- 13.2. При реализиране на своите правомощия СНД и Европейската комисия спазват изискванията за защита на личните данни съобразно разпоредбите на приложимото европейско и национално законодателство.

Член 14. Отговорност

- 14.1. СНД не носи отговорност за вреди, причинени на служителите или на имуществото на КП по време на изпълнение на Инвестицията или като последица от него. СНД не дължи обезщетения или допълнителни плащания извън предвидените по договора за финансиране от МВУ, свързани с подобни вреди.
- 14.2. КП поема цялата отговорност към трети лица, в това число и отговорност за вреди от всякакъв характер, причинени на тези лица по време на изпълнение на Инвестицията или като последица от него. СНД не носи отговорност, произтичаща от искове или жалби вследствие нарушение на нормативни изисквания от страна на КП, неговите служители или лица, подчинени на неговите служители, или в резултат на нарушение на правата на трето лице.

Член 15. Мерки за информация, комуникация и публичност

- 15.1. КП на средства от МВУ следва да спазва член 34, ал. 2 „Информация, комуникация и публичност“ от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, като посочва **МВУ като източник на финансиране на Инвестицията (произход на финансиране) и осигурява видимост** на това финансиране.
- 15.2. (1) При всички мерки за информация, комуникация и публичност, предприети от крайния получател, изрично се указва произходът на финансиране чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики с упоменаването „Финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU“.
- (2) Логата са налични на следния интернет адрес:
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/.
- (3) Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. са публикувани на следния интернет адрес:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.
- 15.3. (1) В процеса на изпълнение на проекта КП има задължение да информира обществеността за получената подкрепа, като включва на своя уебсайт (когато такъв съществува) кратко описание на проекта, неговите цели и резултати, като посочва финансовата подкрепа от ЕС.
- (2) Във всеки документ, свързан с изпълнението на инвестицията, КП следва да посочи финансовата подкрепа от ЕС.
- (3) КП следва да организира минимум две публични събития в процеса на изпълнение на инвестицията.
- (4) КП има задължението да организира официални церемонии с представители на Европейската комисия и Министерството на финансите за ключови проекти, както и тези с финансиране над 10 000 000 евро.

(5) По време на изпълнението на инфраструктурен проект или строителни дейности на видимо място се поставя временен билборд с големи размери за дейности, които отговарят едновременно на следните условия: (а) общата финансова подкрепа надхвърля 500 000 евро и (б) се състоят в закупуване на физически обект, изграждане на инфраструктура или строителни дейности. Допустимо е на билборда да бъде визуализирано логото/емблемата/гербът на КП на средства от МВУ, както и стойността на съфинансирането в случай, че има такова. Постоянна обяснителна табела (плака) се поставя до една седмица след отстраняване на билборда. Табелата съдържа същите основни елементи като билборда. Произходът на финансиране от НПВУ чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с техническите характеристики с упоменаването „Финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU“ може да се визуализира в информационната табела по чл. 157, ал. 7 от Закона за устройството на територията и Наредба №2 от 22 март 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи.

(6) По време на изпълнението на инвестицията, по която не се финансира инфраструктура или строителни дейности, се поставя минимум един плакат с информация за инвестицията (минимален размер А3), в който се откроява финансовата подкрепа от ЕС, на видно за обществеността място като например входа на сграда.

(7) В случай че Инвестицията финансира създаването на Интернет страница на крайния получател, Емблемата на ЕС следва да е на видимо място.

Член 16. Право на собственост/ползване на резултатите и закупеното оборудване

- 16.1. Правото на собственост, включително правата на интелектуална собственост върху резултатите от Инвестицията, вкл. разработените/изработените/закупените при изпълнението ѝ активи, както и докладите и други документи, свързани с нея, възникват за КП в определените от закона рамки.
- 16.2. Независимо от разпоредбите на член 7.1 от настоящите общи условия и при спазване на разпоредбата на чл. 1.11 и чл. 5 от настоящите общи условия, КП предоставя на СНД и Координиращото звено (Дирекция „Национален фонд“), националните одитни органи, Европейската комисия, Европейска прокуратура, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори правото да ползват свободно и съобразно обхвата на проверката всички документи, свързани с Инвестицията, независимо от формата им, при условие, че с това не се нарушават съществуващи права на интелектуална и индустриална собственост.

Член 17. Прехвърляне на права и задължения по договора

- 17.1. Правата и задълженията по договора не могат да бъдат прехвърляни или възлагани на трето лице без предварително писмено одобрение от СНД.

Член 18. Приложим закон и уреждане на спорове

- 18.1. По отношение на настоящия договор се прилага законодателството на Република България и правния ред на Европейския съюз.
- 18.2. Страните са длъжни да положат всички усилия, за да постигнат уреждане на възникнали между тях спорове по взаимно съгласие.